

نکته‌هایی در باب نمایشنامه‌نویسی و نمایش

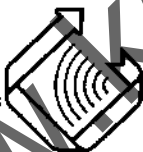
به اهتمام: منصور کریمیان

دفتر پژوهش‌های رادیو

۱۳۹۰

تهران

سرشناسه : کریمیان، منصور، ۱۳۴۱ -
 عنوان و نام پدیدآور : نکته‌هایی در باب نمایشنامه‌نویسی و نمایش / به اهتمام منصور کریمیان [به سفارش]
 دفتر پژوهش‌های رادیو.
 مشخصات نشر : تهران: طرح آینده، ۱۳۹۰.
 مشخصات ظاهری : ۱۱۵ص.
 شابک : ۹۷۸ - ۶۰۰ - ۶۲۴۶ - ۲۱ - ۵ : ۱۴۰۰۰ ریال؛ ۵ - ۲۱ - ۶۲۴۶ - ۶۰۰ - ۹۷۸
 وضعیت فهرست : فیبا
 نویسی
 موضوع : نمایش
 موضوع : نمایشنامه نویسی
 شناسه افزوده : صدا و سیماي جمهوری اسلامی ایران. اداره کل پژوهش‌های رادیو. دفتر پژوهش‌های
 رادیو.
 رده بندی کنگره : PN۲۰۳۷/ ک ۴۵۵۸ ۱۳۹۰
 رده بندی دیویی : ۷۹۲
 شماره کتابشناسی ملی : ۲۳۸۹۷۷۷

به اهتمام: منصور کریمیان
 ویراستار: مراد مهدی‌نیا
 حروف‌نگار: صدیقه مرادی
 طرح روی جلد: سید حمید موسوی
 صفحه‌آرایی: مهرنوش محمدی
 ناشر: طرح آینده
 نوبت چاپ: اول
 تاریخ انتشار: ۱۳۹۰
 شمارگان: ۲۰۰۰ نسخه
 بها: ۱۲۰۰۰ ریال
 تهران، خیابان ولیعصر، خیابان جام‌جم، صداوسیماي جمهوری اسلامی ایران،
 ساختمان شهدای رادیو، تلفن: ۲۲۱۶۷۷۰۸ نمابر: ۲۲۶۵۲۴۸۶
 هر گونه استفاده کلی منوط به اجازه کتبی از دفتر پژوهش‌های رادیومی‌باشد.

مقدمه

- نمایش، آینه‌ای است برای به تصویر کشیدن و بازنمایی زندگی. بد یا خوب، فرقی نمی‌کند. انسان دوست دارد خود را در آینه رفتار دیگری به تماشا بنشیند. انسان دوست دارد مجازات انتخاب‌های غلط و نادرست را نظاره کند، بدون آنکه مجبور باشد بابت آن، از زندگی خودش هزینه‌ای بپردازد.

انسان دوست دارد تصویری هر چند ناقص، از لذت دستیابی و رسیدن به قله‌ها، اوج‌ها، کمالات، زیبایی‌ها و موفقیت‌های عالی را مشاهده کند و هر چند ناتمام، طعم شیرین آن را بچشد.

انسان دوست دارد شخصیت و تجربیات گرانقدر انسان‌های بزرگ را با همه فراز و فرودهایی که داشته‌اند، در بازنمایی واقع‌گرایانه‌ای از زندگی‌شان، تماشا کند و درس بگیرد.

انسان دوست دارد بخش و برشی از هر مقطع از تاریخ را متناسب با ضرورت نیاز امروز خود، بازآفرینی کند.

انسان دوست دارد سوار بر شهر خیال، به ناکجاآبادها سفر کند،

دست‌نیافتنی‌ها را به دست آورد و با کمترین هزینه، به سفرهایی رؤیایی برود و بر اندام آرزوها و حسرت‌هایش، جامه واقعیت بپوشاند. انسان دوست دارد خیال، اندیشه و تجربه خود را به تصویر بکشد و عرضه بدارد و دیگران را در دانستی‌ها و علاقه‌های خود شریک سازد. انسان دوست دارد بی‌پرده و صریح، احساسات، عواطف و حب و بغض‌های آدمی - و در حقیقت خودش - را بنمایاند و لایه‌های پنهان زندگی را بکاود. انسان دوست دارد گاه از زندگی فاصله بگیرد و به اقتضاء حال، برشی از زندگی را نظاره‌گر باشد.

و انسان دوست دارد بیافریند و لذت آفرینش را بجشد. اینهاست، بخشش از راز جفایت نمایش و برنامه‌های نمایشی. یک نمایش استوار، جذاب و پرمعنا، بی‌تردید قادر است مخاطب را مجذوب خود سازد. اما به راستی کلید و اساس تولید یک نمایش خوب در چیست؟

• نمایشنامه، اولین و یکی از مهمترین عناصر تولید هر برنامه نمایشی است. نمایشنامه، ایده، خیال، تصورات، دانش، تجربه و تخصص نمایشنامه‌نویس را قابلیت اجرایی می‌بخشد.

بی‌تردید جذابیت، روانی و استحکام دیگر عناصر یک برنامه نمایشی، در گرو متن و نمایشنامه‌ای خوش‌پرداخت، سنجیده، عمیق و اثرگذار است.

ردپای نمایش‌های جاودانه را می‌توان در آثاری به یادماندنی یافت.

نمایشنامه‌نویس باید انسان، جامعه، طبیعت و زندگی را - با همه ژرفا و پیچیدگی‌هایی که دارند - بشناسد. عمیق هم بشناسد.

خامه اندیشه و خیال یک نمایشنامه‌نویس باید تصویرگری چابک و چالاک باشد و مهمتر آنکه، نمایشنامه‌نویس باید حرفی هم برای گفتن داشته باشد؛ حرفی که وظیفه‌ای الهی و انسانی او را وامی‌دارد تا با بیانی هنرمندانه، آن را در معرض و مرثای مخاطبان هدف قرار دهد.

نمایشنامه‌نویسی، عرصه جولان اندیشه‌های ژرف، خیال‌های مهذب و تجربیات پاکیزه و سودمند است.

نمایشنامه‌نویس باید نویسنده‌ای متبحر، توانا و چیره‌دست باشد و به مبانی هنر نمایش و قواعد نمایشنامه‌نویسی تسلط داشته باشد. نمایشنامه‌نویسی را نیز، اصول و آدابی است.

- این مجموعه، حاوی اصول و قواعدی است درباره هنر نمایشنامه‌نویسی و مباحث متنوع دیگری که به هنر نمایش مربوطند.

این نکات، از کدو کاو در منابع فراوانی تهیه و تدوین شده‌اند.

همه آنچه می‌بایست در این باب گفت، می‌تواند وسیع‌تر و فراتر از نکات فراهم‌آمده در این دفتر باشد. اما وسیع این اثر، به قدر بضاعت نگارنده است. ترتیب مطالب، از چارچوب و منطقی خاص پیروی نمی‌کند. هدف این است که علاقه‌مندان و خصوصاً استعداد‌های جوان، بتوانند به سهولت، مبانی و اصول متقنی را در این زمینه فرا گیرند.

این دفتر، خوشه‌زینی است، برگرفته از خرمن اندیشه و تجربه ارجمندانی که هر کدام به فراخور حال، در این زمینه تلاش‌هایی ارزشمند انجام داده‌اند.

از برادر ارجمندم جناب آقای صوفی - معاون محترم صدا - که با لطف و عنایت خود امکان انتشار این اثر را فراهم ساختند، صمیمانه سپاسگزارم.

منصور کریمیان